

Әлихан Смайылов Инвестициялық штаб отырысын өткізді

ҚР Премьер-Министрі Әлихан Смайыловтың төрағалығымен өткен Инвестициялық штаб отырысында инвестициялар тарту бойынша 2021 жылы нысаналы индикаторлардың орындалу қорытындысы және 2022 жылға арналған жоспарлар қаралды, деп жазады Egemen.kz ҚР Премьер-Министрінің баспасөз қызметіне сілтеме жасап.

2021 жылы негізгі капиталға салынған инвестициялар көлемі 13,2 трлн теңгені құрады, бұл 2020 жылғы көрсеткіштен 7,3%-ға артық. Инвестициялар өсімінің

Жамбыл (97,4%), Павлодар (96,2%) облыстарында, Нұр-Сұлтан қаласында (96,1%) сәл артта қалушылық бар. Шығыс Қазақстан (92,1%) және Маңғыстау (90,8%), Алматы (89,7%), Ақмола (89,4%), Түркістан (82,5%), Солтүстік Қазақстан (80,4%) облыстарында жоспар орындалмаған.

Ең төменгі көрсеткіштер Батыс Қазақстан (69,6%) және Қызылорда (66,4%) облыстарында тіркелді. Премьер-Министрдің тапсырмасы бойынша аталған екі өңір әкімдерінің орынбасарлары тәртіптік жауапкершілікке тартылатын болады.

2021 жылдың 9 айының қорытындысы бойынша ҚР экономикасына тікелей ше-

Қасым-Жомарт Тоқаев «ЛУКОЙЛ» басшысын қабылдады

Қасым-Жомарт Тоқаевқа мұнай компаниясының Қазақстандағы атқарып жатқан жұмыстарының қорытындылары және көмірсутегі секторындағы бірқатар бірлескен жобаларға қатысты жоспардың жүзеге асырылу ба-рысы туралы есеп берілді, деп жазады Egemen.kz.

Вагит Алекперов Қазақ-стан Президентіне «ҚазМұнайГаз» ұлттық компаниясы

мен «Лукойл» жария акционерлік қоғамы арасындағы Каспий теңізінің қазақстандық бөлігін игеру жөніндегі жобалар бойынша ынтымақтастықтың қарқынды дамып келе жатқанын айтты. «Жеңіс» және «Әл-Фараби» жобалары аясындағы жер қойнауын пайдалануға қатысты келісімшарттар жасалып, жұмыстар басталды. Сондай-ақ «Лукойл» мұнай компаниясы – «Қаламқас-

теңіз» бен «Хазар» теңіз кен орындарын игеру жөніндегі стратегиялық серіктес.

Мемлекет басшысы қосалқы мердігерлік жұмыстарды жүзеге асыруға қазақстандық компаниялар мен жергілікті еңбек ресурстарын барынша тарту маңызды екенін атап өтті.

«Егемен Қазақстан» газетінен.

негізгі локомотивтері экономиканың шикізаттық емес секторлары болды. Мәселен, инвестициялардың нақты көлем индекстері өңдеу өнеркәсібінде 1,4 есе, құрылыста 1,2 есе, ауыл шаруашылығында 1,3 есе өсті.

Өңдеу өнеркәсібінде өсімінің неғұрлым жоғары көрсеткіштеріне металлургияда (+27%), тоқыма өндірісінде (+28%), фармацевтикада (+39%), химия өнеркәсібінде (+55%), минералдық өнімдерде (+100%) қол жеткізілді.

Республика бойынша негізгі капиталға инвестициялар тарту бойынша жылдық жоспар 94%-ға орындалды. Нысаналы көрсеткіштер Шымкент қаласында (115,5%), Ақтөбе (101,8%) және Қостанай (101,3%) облыстарында асыра орындалды. Қарағанды облысында (99,9%), Алматы қаласында (99,8%), Атырау (99,1%),

телдік инвестициялар көлемі 49%-ға артып, \$18,7 млрд құрады. Қазақстан экономикасына іс жүзінде барлық негізгі инвестор елдер бойынша капитал ағынының өсуі байқалады. Top-10 инвестор мемлекеттік қатарына Нидерланды, АҚШ, Швейцария, ҚХР, Ресей, Ұлыбритания, Бельгия, Түркия, Оңтүстік Корея және Франция кірді.

«Көш соңында қалған өңірлер белгіленген КРІ қатаң сақтау қажеттігіне назар аударуы тиіс. Нысаналы индикаторларға қол жеткізбегені үшін әкімдерге дербес жауапкершілік жүктеледі. Мемлекеттік органдар мен әкімдіктер ішкі және сыртқы инвестицияларды тарту бойынша жұмысты жүйелі түрде жалғастырысын», деді Ә.Смайылов.

«Егемен Қазақстан» газетінен.

Утильдік алым мөлшері көпшілікпен келісіп бекітіледі

Бұл туралы ҚР Экология және геология министрі Серікқали Брекешов Мәжіліс отырысында мәлімдеді, деп жазады Egemen.kz.

Серікқали Брекешов автокөліктер мен ауыл шаруашылығы техникаларына кәдеге жарату төлемі мөлшерлемесі жұртшылықпен келісілгеннен кейін бекітілетінін айтты.

«Кәдеге жарату алымының мөлшерлемесін қайта қарау бойынша жұмыс жалғасып жатыр. Мен үш-төрт жұмыс тобын жеке автокөлік құралдары, ауыл шаруашылығы техникасы, кабель-өткізгіш өнімдері, қаптама және т.б. бойынша кездесу өткіздім.

Бүгінде кабель-өткізгіш өнімдері бойынша кәдеге жарату алымының мөлшерлемесі нөл болады деген шешім қабылданды. Алдымен кабель-өткізгіш өнімдері (КӨӨ) бойынша төлемдерді қабылдау күнін 2023 жылғы 1 қаңтарға дейін ауыстыруды жоспарладық, бірақ содан кейін КӨӨ бойынша төлемнің нөлдік мөлшерлемесін алу туралы шешім қабылданды, ол мерзімсіз болады. КӨӨ бойынша кәдеге жарату алымы төленбейді», деді министр.

Сондай-ақ министр «Жасыл даму» АҚ міндеттемелері кеңейгенін, толық жұмыс

істейтінін айтты.

«Қазір тергеу шаралары жүріп, құжаттар мен жүйе өткізіліп жатыр. Ол жүйе демалыс күні ғана қосылды, мамандар жұмыс істеп жатыр. Дүйсенбіден бастап ол қалыпты режимде жұмыс істейді. Кәдеге жарату төлемдері қабылданады, министрлікте заң блогы, цифрлық технологиялар, бюджеттік жоспарлау департаменті өкілдерінен комиссия құрылды. Олар қазір жұмыс істеп жатыр және «ӨКМ Операторының» қызметіне сәйкес ақша қаражатының барлық түсімі мен шығыстарын қарайды», деді ол.

«Егемен Қазақстан» газетінен.

ҚОҒАМДЫҚ ҚАБЫЛДАУҒА КЕЛДІ

Өткен аптаның жұмасы күні Қоғамдық Кеңесте қабылдау өтті. Оның өтетіні жөнінде «Созақ үні» газетінің 26 қаңтардағы №7 номеріне хабарлама басылды. Созақ ауданы әкімдігінің Ішкі саясат бөлімінің facebook әлеуметтік желісіндегі аккаунты арқылы хабарлама-пост жарияланды.

Белгіленген күні Қоғамдық Кеңес төрағасы Қабылбек Аманбекұлы Еспенбетов, кеңестің мүшелері Пардабек Сақтапбергенов және Ернар Құралбекұлы Сағындық жеке және заңды тұлғалардың өкілдерін, шағымдарын тыңдамаққа отырды.

Азанғы 11 мен түскі 1-ге дейін жалғасқан қоғамдық қабылдауда өзінің өтінішімен Шолаққорған ауылының тұрғыны Аманбек Мұсабек жүгінді. Айтуынша шаруашылық мақсатындағы жерінің құжаттарын рәсімдеу кезінде аздаған қиыншылықтарға тап болған. Қабылбек Еспенбетов мәселенің мәнісін дереу

зерттеп, оның кадастрге тіреліп тұрғанын бағамдады да, күрмеуді шешуді «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы КЕ АҚ Түркістан облысы бойынша филиалының Созақ аудандық Тіркеу және жер кадастры бөлімінің ғұзырына тапсыруды ұйғарды. Созақ ауданының Тіркеу және жер кадастры бөлімінің басшысы Тимур Асқарбеков пен мекеменің мамандары да ұзаққа соза қойған жоқ: қысқа мерзімнің ішінде тұрғынның жер құжаттарын қолына ұстатты.

Екі сағатқа созылған қоғамдық қабылдау барысында басқа жеке яки заңды тұлғалар тарапынан өтініштер, шағымдар сауалдар болмады. Дегенімен де Қоғамдық Кеңес төрағасы азаматтардың өтініштерін тыңдау үшін жұмыс күндері есігінің әрдайым ашық екенін айтты.

Жандос НАРГОЗИН.

Жамбылдың өрендері

Қыземшек кентінде орналасқан Ләнде Бөкенов атындағы жалпы орта мектебінде қазақ халқының алып перзенті, атақты ақын Жамбыл Жабаевтың туғанына 176 жыл толу мерейтойына орай ұйымдастырылған 5 «Б» сыныбында «ЖЫР АЛЫБЫ—ЖАМБЫЛ» атты тақырыпта тәрбие сағаты

болып өтті. Сынып жетекшісі Ж.Мұсаеваның оқушылары ақынның өмірі мен шығармашылығына тоқталып, сахналық көрініс қойып, өлеңдерін жатқа оқыған бұл тәрбие сағатында Жамбылдың өмірінен өнеге алатындай өз деңгейінде өткізілді.

Ауыл спорты аласармайды

Жасөспірімдерге салауатты өмір салтын насихаттау мақсатында өткізілген мектеп лигасы аясында «Алтын доп» Баскетболдан 7-9 сынып ұл балалар арасында Түркістан қаласында өткен облыстық жарыста Қыземшек кентіндегі Ләнде Бөкенов атындағы жалпы орта мектебінің командасы чемпион атанды. Спорт-

шы ұлдарымызбен жаттықтырушы әріптестерімізді жеңістерімен құттықтаймыз! Мектептің құрамасындағы Н.Тәжіметов пен Н.Исмайылов сияқты білікті жаттықтырушылардың ерен еңбегі мен баскетбол командасының мүшелеріне толағай табыстар тілейміз.

«Созақ үні»-ақпарат.

Мәселе

Жұртшылыққа белгілі, 2018 жылдан бері ауданымызда Қаратау тауының баурайынан алтын өндіру жұмысы қарқын алып, ол жерге арнайы зауыт салынған болатын. Алтын өндіру зауыты Қарақұр мен Қаратау ауылдық округтерінің маңында орналасқан. Дәлірек айтар болсақ, ол жерлерді Күмісті, Алтынтау деп атайды. Осы жерге «Central Asia Mining Co» ЖШС алтын өндіретін зауыт салып, бүгінде ол кен орыны жергілікті тұрғындарды тұрақты жұмы-

Жергілікті халықпен кездесу жиыны өтті

спен қамтып отыр. Жұмыс ауысымдық тәсіл (вахталық) арқылы жүзеге асады. Біраз жылдардан бері осы кен өндіру орыны Күмісті, Алтынтау жерлерін қазбалап, бағалы металл өндіріп келеді. Жергілікті жерде мұндай байлықтың болуы, тұрғындардың жұмыспен қамтылуы әрине қуанарлық жәйт. Десек те, «таяқтың екі ұшы бар» демекші, аталған зауыттың қазбалаған орындары бүгінде жергілікті халықтың наразылықтарын тудырып, кен орыны басшыларына деген біршама сауалдары туындаған екен.

Осы орайда, аудан әкімінің орынбасары А.Сатыбалды, аудан прокурорының орынбасары, әділет кеңесшісі А.Жағыппаров, «Central Asia Mining Co» ЖШС бас директоры Б.Сейітжанов және жергілікті БАҚ өкілдері Қарақұр, Қаратау ауылдық округтеріне арнайы барып, тұрғындармен кездесу өткізді.

Аталған жиын алдымен Қарақұр ауылында өтті. Оған жергілікті тұрғындар қатысты. Жиын барысында алдымен ауылдық округ әкімі О.Жәмиев халықтың алға тартып отырған бірқатар мәселелерін айтып өтті. Атап айтар болсақ, зауыттың қазып тастаған жерлері қашан кеміліп, тегістеледі; Күмісті тоғанынан ауылға су келмей жатыр; қазылған шұңқырларға малдар түсіп кетіп, шығын болып жатыр; жергілікті тұрғындарға зауыт тарапынан көмек көрсетілсе; тау ішіндегі бау-бақшаларды қайта қалпына келтіру сынды сауалдар болды.

Көтерілген мәселелерге «Central Asia Mining Co» ЖШС бас директоры Бақытжан Серікжанұлы жауап берді. Оның айтуынша барлық қазба жұмыстары жүргізіліп, шұңқыр болып қалған жерлер толығымен, әсте-әсте ретке келтіріліп, көмілетін болады. Күмісті тоғанының суын жақын арада қайта арнасына түсіріп, ауылға жететіндей жұмыстарды атқарып, бір жолға қойып береміз деді. Ал, малдардың шұңқырға түсіп шығын болуына келер болсақ, ол малдардың шығыны есептеліп, иелеріне ақшалай төленіп жатқанын айтты. Сонымен қатар, Бақытжан Серікжанұлы ауылға керекті суды жеткізу үшін, бұлақ басына арнайы құбырды демеуші ретінде орнатып беретіндігін жеткізді. Жиында айтылған мәселелерге арнайы хаттама толтырылып, олардың орындалуы міндетті түрде қадағаланатындығын аудан әкімінің орынбасары Ақәділ Болатұлы тілге тиек етті. Сондай-ақ, алдағы уақытта жиында айтылған мәселелер түйінін шешу үшін, ауыл тұрғындары атынан 5 адам құралып, олар әкімдіктің, өндіріс зауытының өкілдерімен қосылып, мәселелерді бірлесіп, ақылдасып шешіп отыратын болып келісілді.

Осындай жиын түс ауа Қаратау ауылдық округінде жалғасын тапты. Бұл жерде де ауылдық округ әкімі О.Ермахан елдің айтып отырған мәселелерін тізіп шықты. Қаратаулықтардың да басты көтеріп отырған мәселелері—тоған суы. Ауылдық жерде барлық тұрғын шаруашылықпен отыра-

тыны белгілі. Сол себепті ағын су ауадай қажет. Егер ол су келмей қалатын болса, шабындық та, жайылым жер де құнарсыз қалып, малдан айырылу қаупі бар деп отыр жергілікті халық. Бақытжан Сейітжанов ауылға келетін тоған суларын көктем айына қарай бір ретке келтіріп береміз деп отыр. Ол жағынан уайымдудың қажеті жоқ деп тұрғындарды сендіріп отыр. Сондай-ақ, аталған зауытта жұмыс жасайтын тұрғындардың жинақтаушы зейнетақы қорына ақша аударылмай жатқандығы сөз болды. Ол мәселенің ақпан және наурыз айларында толығымен шешіліп, 2020-2021 жылдардағы қаражаттар толығымен аударылатындығын атап өтті. Ал, ауылға көмек ретінде, біраздан бері айтылып келе жатқан су жеткізетін лотоктардың ескіруіне байланысты жөндеу жұмыстарын жүргізіп, демеушілік танытатындықтарын айтты. Бұл ауылдан да жоғарыда айтқанымыздай арнайы халық арасынан комиссия құрылып, осы жұмыстардың өз деңгейінде атқарылуына бақылау, қадағалау, ақылдасу, бірлесіп бір шешім шығару жұмыстарын атқаратын болады.

Жалпы, Бақытжан Серікжанұлының айтуы бойынша, алтын өндіру зауыты тарапынан жергілікті тұрғындарға көмек қолын созу жұмыстары әрдайым жүргізіліп келеді. Алдағы уақытта да мұндай жұмыстар жалғасын таба бермек.

Нұрсұлтан ҚАНАТҰЛЫ.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым – Жомарт Тоқаевтың «Біз жаңа саяси мәдениет қалыптастырып жатырмыз. Түрлі көзқарас, бірақ біртұтас ұлт. Өзгенің пікірін құрметтеп, диалог жүргізу арқылы ғана еліміз ілгері жылжиды» деген ұлағаты сөзін басшылыққа алған Созақ ауданындағы Сұлтанбек Қожанов атындағы тарихи-өлкетану музейінің ұжымы ауданымыздың зиялы қауым өкілдерінің басын қосып «Қазақстанның жаңа дәуірі. Күшіміз бірлікте!» атты дөңгелек үстел ұйымдастырды. Бұл басқосу ел басына туған қилы – қилы күй, аласапыран кезеңде ел бірлігін сақтауға жұмыла күш салып, ел екендігімізді таныта, қолдау білдірсек деген мақсаттан туындағаны анық. Ел ішінде алып – қашпа сөз көп, басу айтудың орнына байбалам салушылар тоқтамай тұр. Азаматтардың ынтымақ пен бірлікке шақырған әр сөздерінен ілік іздеуші жазбагерлер де отқа май құяда.

АУЫЗБІРШІЛІК ҰНТЫМАҚҚА БАСТАЙДЫ

Ел мұраты-ел-жұрттың тыныштығы

–Қоғамдық ұйымдар өкілдері, ел ағалары ардагерлер, аудандық мәслихат депутаттары, БАҚ өкілдері, жастар орталығы, мәдениет бөлімінің «Тілдерді дамыту орталығы» мамандары, аудан кітапхана қызметкерлерінің қатысуымен өткен «Қазақстанның жаңа дәуірі. Күшіміз бірлікте!» тақырыбындағы дөңгелек үстел, ел бірлігін қолдау, ауызбіршілік пен ынтымақты сақтау, рухани-патриоттық жұмыстарды жаңа көзқарастар, жаңа талаптар тұрғысынан дамыту мақсатында ауқымды шараның бірі болды деп ойлаймын. Алдағы уақытта бұл бастама кең қолдау тауып өндіріс ошақтарында, зиялы қауым арасында, жастар, ауыл тұрғындары ортасында да кеңінен жүргізілсе құба құп болар еді.

Аймақтарда әсіресе Алматы қаласында орын алған жағдайлар туралы, еліміздің әр өңірінде қымбатшылыққа қарсы басталған бейбіт шеруді жат пайғалды арандатушылар өз мақсатына пайдаланып, халықты әбiгерге салған қаңтар қасiретi туралы ауыл жастары, мекемелер қызметкерлерi, Қоғамдық ұйымдар өз пікірлерін ортаға салып бүкпесіз ойларын білдірді.

Халықты сабырға шақырып, билік тарапынан жасалып жатқан барлық іс-шараларға түсіністікпен қарап, қолдау білдіру- бүгінгі күннің өзекті мәселесі. Ұнтымағымыз бен бірлігіміз ажырамасын!

Гүлшат ЕСМҰРАТОВА,
аудандық мәслихаттың депутаты.

Осы бағытта баршамыздың азаматтық парызымыз – айналамызды сабырға шақырып, мемлекет басшысы тарапынан жасалып жатқан қадамдарға түсіністікпен қарап, қолдау білдіру бағыты еді.

Жұырда «Егемен Қазақстан» газетіне жарияланған Дархан Қыдырәлінің «Ар алдында арылу» атты мақаласы ой саларлық екен. Онда «Баршамыз жазарманға айналдық. Қолымыз пернетақтаға тие қалса, үндеу тастаймыз, жолдау жазамыз, оған қолдауды қосақтаймыз, ұранды ұранға ұластырамыз. Әйтеуір әлеу-желіні көбік сөзге, көпірме лебізге лезде толтыра саламыз. Бұрын сөз шіркін ем болса, енді желге айналдық. Қаламға серт берген қауымның қалың дүрмектің ішінде қадірі кетіп, құты қашқандай. Сөздің киесі, пайым-қисынның жүйесі сетінгендей. Осындай халге тап келсек те, бірімізді біріміз тыңдамайтын, тіпті оқымайтын, оқысақ та селт етпейтін бойкүйездікке душар болсақ та, әйтеуір жазудан жалықпайтын, айтудан айнамайтын тежеусіздікке бой алдырдық.

Қаңтар қасiретiнен кейiн де бiр сәт сабамызға түсiп, сабыр мен тәубеге келе алдық па? Жоқ, баршамыз айғайға сүрең қосып, жын соққандай, қырқын мiнсе, қыр аса алмайтын қысыр сөзді сапырып отырған жоқпыз ба? «Өнер алды – қызыл тіл» деп, бар қазынадан асыл сөзді ардақты санайтын, «жақсы сөз – жарым ырыс» деп лебізін құтқа балайтын баталы жұрттың ұрпағы аталы сөзге құлақ аспайтын бейдауа күйге

неге түсті? Бір сәт те іркілмей баршамыз қарасөзді қара құйындай ұйытқытып отырмыз. Мұндайда сөзге салық салынбайтыны қандай жақсы.

Жазарманның жауапкершілік жүгін сезінбей, өлмермендікпен, өршелене жаза түсеміз. Барлық сала бойынша сұңғыла сарапшы, майталман ма-

манбыз. Біреуіміз білетінімізді дәлелдеу үшін, енді біріміз масаттанып мақтану, кейбіріміз біреуді мақтау яки даттау үшін, келесіміз жағыну, жарамсақтану үшін жазып жатырмыз. Арада отқа май құйып отырғандар да жеткілікті. Мерейтойлық мақалаларда тіпті есеп жоқ.

Сонда жан дүниеміздің қалауына көңіл бөліп, түпкі қалпымызға оралып, ізгілікті іздеуге қашан бет бұрамыз? Ал ақиқатты айқайлап, аласұрып іздемес болар. Бір сәт жүрек түкпіріне үңіліп, ар іліміне жүгініп көрсек...

Бізге отыз жыл бұрын арылу, сананы сауықтыру қажет еді негізі. Арыла алмадық. Сондықтан сөзіміз бен ісіміз үйлеспей, ақиқаттан алшақтап, шынайы адамдық болмысымызға көлеңке түсті. Абайдың асыл қасиетін жиі дәріптесек те, ішкі сарайымыз мұнтаздай болып жайнап тұрмаған соң, өнегесін өзегімізге дарыта алмадық. Не керек, тәубеміз жүректің ішінде емес, еріннің ұшында болды. Дана бабамыз «Бойдағы мінді санасам, тау тасынан аз емес. Жүрегімді байқасам, инедейін таза емес» деп парасат мұнарасынан ізгілікпен үн қатады. Шын мәнісінде, сөздің киесі ғана емес, кісілік келбетіміз, адамгершілік алтын арқауымызға ақау түсіп, рухани нәріміз солғын тартса, құндылықтарымыз құлдыраса, бұған кінәліні сырттан іздемеу керек. Әсіресе сөзіміз тозып, тосаң тартса, соған сөздің тұтқасын ұстаған жазармандар, соның ішінде алдымен біз өзіміз кінәлі емеспіз бе? Бәлкім шындық пен алдаспан ақиқатты дер кезінде айта алмай

болашақ үшін осы тектілік бәріміздің бойымыздан табылса екен деп тілейміз. Күндегі тіршілікті ысырып қойып, елдің тәуелсіздігі мен болашағы үшін бірігетін уақыт келді. Елдің, халықтың басына күн туған кезде ауызбіршілік танытуымыз парыз. Халықтың талабы билікке жетті. Енді алдағы уақытта халықтың талап-тілегі ескеріліп, барлығы жүйе-жүйесімен шешіледі деп сенейік. Сонымен қатар, барша қазақстандықтар арандатушылардың ықпалына еріп кетпей, дұрыс жолды ұстана білгенін қалаймыз. «Бірлікті ел бұзылмас» дейді халық даналығы.

Бағзыдан бабаларымыз біздің күшіміз бірлікте деген. Қазіргі кезде қазаққа көрегі ауызбіршілік, бірлік, ынтымақ пен елдің татулығы. Бастысы, бірлігіміз жоғалмасын. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев халықты сабырға шақыруда. Президенттен халық көп үміт күтіп отыр. Әр отбасындағы ата-ана өз ұрпағына тәуелсіздіктің қаншалықты құнды қаншалықты қасиетті екенін санасына сіңіру арқылы ұлтымыздың ұлылығын насихаттап отырса деймін. Біз тәуелсіз елімізде тыныштық болғанын қалаймыз. Әрқашан да қазақтың қаймағы бұзылмасын. Бар тілегіміз қаңтар айының басындағы қанды қырғын қазақ үшін қайталанбаса екен. Бізге де өткеннен сабақ алып, ар алдында арылатын, ұжданымызды тазартып, тәубеге келетін мезгіл жеткен сияқты. Өліара шақта өткенге салауат айтып, өкпенішіміз болса кешісіп, үлкеніміз бен кішіміз, жұдырықтай жұмылған жұртымыз бір сәт оңаша ойланып, жаппай арылуды бастан кешсе, ұлағатты ұлтымыздың сілкініп қайта түлері хақ. Бұл ретте арылу, тәубе ету – кешірім сұрап, ақиқатпен беттесу ғана емес, сол қателікті екінші рет қайталамауға серттесу екенін де қаперде ұстаған жөн...»

Аталмыш шарада аудандық ардагерлер кеңесінің төрағасы Қабылбек Еспенбетов, аудандық мәслихаттың депутаты Гүлшат Есмұратова, еңбек ардагерлері Бүркіт Арынбеков, Пардабек Сақтапбергенұлы, аудандық ішкі саясат бөлімінің меңгерушісі Ернар Сағындық, әжелер алқасы Ырысты Райымқұлова, жастар өкілдері өз ой-пікірлерін ортаға салды. Дөңгелек үстелді Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, музей қызметкері Гүлнар Есіркепқызы жүргізді.

Мақсат ҚАРФАБАЙ.

Ұстамдылық

Біздің жердің жаратылысы қызық. Жеріміз шоқат-шоқат құмшауыт боп келеді. Қарыс жерден өзгеріп, сортаң басқан. Көлтанбаға айналып теп-тегіс боп шыға келеді. Сортаң басқан тегіс жерлері балықкөз, торғай оты тағы сол сияқты толып жатқан майда өсімдіктер өссе, шоқатты жерлеріне қолдың сала-сындай қызыл жыңғыл мен майда сексеуілдер т.б толып жатқан өсімдіктер өседі. Бұлардың бәрі мал жаюға өте ыңғайлы. Мал тез оңалады. Бір жылы жазда тау жайлап құмдағы қыстауға көшіп бара жатқан ел, «шоқат жерге мал бес-он күн соңы шөпке жайылсын» деп осы Шоқат бойына келіп қона қалды. Ол кезде ұры-қары жоқ. Екі үш үй бір ауыл боп қоныстанса, кейбіреулер жеке бір үй бөлек отыра беретін. Бір жылы күзде біз солай етіп жалғыз үй отырдық. Күздің суық түні, атпайтын ұзақ таңы. Ошақ қойып ортаға жаққан отқа үй-ішінің жылуына мүмкіндік бере қоймады. Үй дейтін қай үй. Әбден тозығы жеткен, қырық шұрық қара құрым. Сондықтан да ас-ауқат ішіп болған соң тездеп

Шежірелі қарттарымыздың бірі болған, марқұм, Ұлы Отан соғысының ардагері Молдабеков Ермахан қарияны көзі тірісінде Теріскей жұрты тегіс таныса керек. Ол кісі 1920 жылы Оңтүстік Қазақстан облысы, Созақ ауданы, Тасарық ұжымында дүниеге келген. 1939 жылы төртінші класты бітіріп, «Тасарық» ұжымшарында жұмысшы, аудандық комсомол комитетінде іс басқарушы қызметтерін атқарған. 1940 жылы әскер қатарына шақырылып, Мәскеудегі В.И. Ленин атындағы әскери училищеде оқыған. 1941 жылдың қараша айына дейін 119-шы атқыштар полкі құрамында болған. Мина жарықшағынан ауыр жараланып жау қолына түскен. 1945 жылы туған елге оралған. Ауылда жүргенде «жау қолына түстің» деп 5 жыл еріксіз, 25 жыл ерікті, барлығы 30 жыл бас бостандығынан айырған. 1955 жылы КСРО Жоғары Кеңесінің Указымен ақталған. Қарттығына байланысты зейнеткерлікке шыққанша Құмкент совхозында жұмыс істейді. "II дәрежелі Отан соғысы" орденімен марапатталған. Ермахан қария көзі тірісінде қолына қаламын алып есінде қалған естеліктерін, естіген, көргендерін хатқа түсіре берген екен. Ол кісінің қолжазбалары ішінде өлеңдер, жұмбақтар, ағайындарына, ұл-қыздарына арнаған арнау өлеңдері бар екен. Қолжазба қолымызға тиген соң шетінен қарап шығып, реттеп оқырмандардың назарына ұсынуды жөн көрдік. Алайда техникалық қателерін түзегеніміз, кейбір жазуы оңып кеткен тұстарын өңдегеніміз болмаса жазылған дүниеге, оның мағынасы мен мазмұнына тиіскен жоқпыз.

Мақсат ҚАРҒАБАЙ,
Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі.

ЖАҚСЫ БІР АДАМ ҚАРТАЙСА...

төсекке жатуға әрекет жасаймыз. Бір жолы ас-ауқатымыздан кейін төсекке жатып. Біріміз ұйқтап, біріміз ояу жатқан кезімізде, жыңғылдан ықтырма қылып соққан қораның ішіндегі қой-ешкілер тас-талқан болып үрікті. Төсекте шешініп жатқан атам сол бойында тұра жүгіріп қораға барды. Атам қораның ішіне қараса, бір дәу көкжал қасқыр әр қойды бір тістеп қорадағы малдарды астан-кестен қылып қуып жүр екен. Қолына қару алуға асыққан атам жаңағы қасқырмен алыса кетті. Атам барған бетте мойнынан қос-қолдап қысып буындары бастады.

Жаны қысылған қасқыр жан бермеуге әрекет жасап. Төрт аяғымен бірдей тырналап үстіндегі жейдесі мен ыштанын жырттып, тырнақтарымен денесін қызыл ала қан қылыпты. Атамды тістеуге шамасы келмеген қасқыр мойнын қысып буындырып бара жатқан қос білектің аузы жеткен жерін тістелей беріпті. Қос білектің қысымына төтеп бере алмаған көкжал қасқыр ақыры бұл дүниесімен қош айтысады. Қасқырдың өлгеніне әбден көзі жеткен соң атам қарысып қалған екі қолын қасқырдың мойнынан саусақтарын зорға жазып алып, үй деп демін алған екен. Біраз уақыт демін алған соң қасқырдың өлі денесін сүйретіп қораның сыртына шығарып тастады. Есін жиып өз өзіне келген атам «осы шіркін тағы тіріліп кете ме?» деген қауіппен үй маңында жатқан кетпенді тауып алып шүйдесімен қасқырдың басын мыж-мыж қылды. Ертеніне о не дейсің Тұяқбай қасқыр соғып алыпты деген әңгіме гу ете түсті. Біреудің қорасына түскен ашыққан қасқыр екен десті. Енді берулер өзін өзі жейін деп шабуыл жасаған қасқыр екен десті. Қасқырдың өлігін көрген кейбір кісілер өлікті ары түртіп, бері түртіп «іші қабысып қалған аш» соқтықпаған бұтасы жоқ. Жүнінің көбі түсіп қалған. Бұл құтырмаған, ашыққан қасқыр ғой дейді. Ой, оның күмәнданатын несі бар. Құтырған екені көрініп, білініп тұр ғой. Керек десе аузынан аққан сілекейінен ақ көрініп тұр ғой десіп жатты. Мейлі жұрт не десе о десін Біздің бос сөзді тыңдауға уақытымыз болған жоқ. Үйге үсті басы қыпқызыл қан болып кірген атамды қолымыздан келгенше ем жасап жәрдемдесумен болдық. Ем дейтін қайбір ем дейсің, өзі тозып тұрған жаман үйдің құрым кигізінен жұлып алып отқа өртеп соның күлін жаға бердік. Бізге ең қиыны. Қасқырдың шала шайнаған екі білегі болды. Не

дегенде қолымыздан бар келгені киіз күйдіріп, соның күлін басу болды.

Білмеймін. Ақиқаты қасқыр талаған қойлар аз күнде құлпырып шыға келді. Құтырғанның қайсы жақсы дейсің. Сөйтсе де қойдың құтырғаны қызық болады екен. Шамасы құтырған қойдың көру қабілеті жойылып, ештеңені болжай алмайтын болуы керек. Өйткені біреуі төбешікке сүрініп құлап жатса, енді біреулері түсіп кетіп жатыр. Қойлар үркісімен қасқырдың қойларды көп талауына мүмкіндік бермеген атам бас аяғы бес-алты қойдан басқасын қасқырдан аман сақтап қалған екен. Әлгі құтырған қойларды қолдарына ұзын құрық ұстаған ауыл адамдары айдап барып апан құдыққа итеріп - итеріп түсірді дағы түгелдей көміп тастады. Арада күндер өтіп жатты. Мен білмеймін дейтін қазақ бар ма? Келіп кеткендердің бәрі білгіш бәрінің айтатыны бір сөз. Сен бұл жерден көш. Құтырған қасқырдың аузы тиген бұта, да шөп те бәрі құтырады дейді. Амалсыз қоныс аударып басқа жерге көшіп қондық. Бұрынғыдай емес бір-бірімізге күдіктене қарайтын болдық. Бір-бірімізге ашық айтпасақ та үй ішін уайым басты. Атам бұрыннан да көп сөйлемейтін кісі еді. Елдің қаңқу сөзін есіткеннен кейін бұрынғыдан да қабағы түсіп тұнжырап кетті. Тіпті, отбасындағы бізге тіл қатпайды. Жеке жүргенді тәуір көріп өзімен өзі жеке жүргенді ұнататын сияқты. Арада күндер өтті. Бұрынғыдай емес атамның асқа деген тәбеті азая бастады. Күндіз біріміз малмен, біріміз басқа жұмыспен айналасып малды қоралап отын су дайындап болғаннан кейін ғана төрт көзіміз түгелденіп, дастархан басына жиналамыз. Апамның айтуына қарағанда бүгін түнде атам далаға жиі шыққан көрінеді. Далаға жиі шыққандықтан ба, болмаса бір байқамайтын бір тылсым күш па? Атамның екі көзі қызарып өзінен өзі өлеңдеп жан жағына жиі қарап отырды. Азанғы ас-ауқаттан атам ішкен жоқ. Өзімен өзі болып жеке отырды. Біз ас ауқатымызды ішіп болғаннан кейін атам бізге бұрылды да. Бір маңызды сөз айтатын кісідей. Бәріміздің бетімізге кезек қарап. Тереңде жатқа бір сөзді сыртқа шығарып ашық айта алмай тұңғықтың түбіне батып отырғанын бізде аңғардық. Әлден уақытта атам бар күшін бойына жинап, өзіне өзі келгендей болды да дірілдеген дауыспен: «Балаларым,- деді әнеукүнгі құдыққа

тірідей тастаған қойларға келген кеселдің маған да келгеніне біраз күн болған еді. «Мен оған берілмеймін мен сенен жеңілмеймін. Мен адаммын қайтсемде сені жеңемін» деп өзімді өзім іштей қайраттандырып іштей мықты ұстасам да кеселдің күші менен басымдылық көрсетіп мені билеп бара жатқандай.

Кей кезде орнымнан тұра салып жүгіріп келіп, болмаса бірнәрсені ұрып сындырып, қиратқым келіп, кей кезде тіпті біреулермен алыса кеткім келіп тұрады. Көзге көрінбейтін бір алып күш мені еріксіз билеп барады. Мен көзге көрінбейтін біреулермен ақылдасып, сөйлесіп сол күштің сөзін тыңдап, айтқандарын екі етпей орындауға көнген сияқтымын. Енді бұдан кешігіңкіресем өзімді билей алмай сендердің біреулеріңе, болмаса бәріңе де зияным тиетін сияқты. Сондықтан да кешіктірмей ертерек менің көзімді жойыңдар. Біз мына сөзді есіткенде иман жанымыз бір уыс болды. Өзіміздің қайда отырғанымызды сезбей тұла бойымыз дірілдеп кетті. Әлден уақытта өзімізге өзіміз келгендей болып бір-бірімізге қарап, көз жанарымыз арқылы ақылдасқандай болып, арасында атам біреуімізбен алыса кетіп, болмаса біреуімізді шайнап тастаса бәріміз бірдей жындануымыз мүмкін ау деген ойға келсек те, сау кісідей сөйлеп отырған атамның көңілін қимай: «Ойбай-ау, о не дегеніңіз, Көзіміз қып қайтіп сізді өлтіреміз. Бауыздайтын мал, жағып жіберетін отын емессіз ғой,- дегенімізде. -Е балаларым, ол қиын емес оның жөнін өзім айтам,- деді де тұнжыраған үстіне тұнжырай түсіп. Төмен қарап тұңғыық ойдың түбіне түсіп көп отырды. Әлден уақытта басын көтеріп жан жағындағы бізге ойлана қарады. Балаларым менің қол аяғымды жіппен шешілмейтіндей етіп мықтап байлаңдар. Өзімді төбелді керегеге жақын етіп жатқызыңдар да, бір қойдың қарнына қайнаған суды толтырып құйыңдар бас киімді алып тастап төбеме қарындағы қайнаған суды құя салыңдар деді. Содан соң өзім де кешікпей жан тапсыратын шығармын деді. Мына сөзді есіткенде атамның батырлығы мен тапқырлығына іштей риза болсақ та атамның қасында отыра алмай сыртқа шығып кеттік. Бұл хабар ауылға және ағайындарға тез тарады. Келесі күні ағайындар мен ауыл ақсақалдары үйге келіп атамнан «бұл қай сөзің? Не дегенің?» деп сұрағанда атам төмен қарап көп ойланып отырды да. «Мен кеше айттым ғой

күннен күнге өзімнен күш кетіп мені басқа күш билеп барады. Көрінгенге тиісіп. Кез-келгенмен алыса кеткім келеді. Біреуді болмаса біреуіне жаным тиетін түрі бар. Сондықтан мені ең соңғы сапарға шығарып салыңдар. Ілгері қариялардан естуші едім. Бұл тәсіл өлімнің жанға батпайтын ең оңайы»-дегенде жағасын ұстамаған адам болмады. Ел ішінде бұл құтырса талайды құтырады ғой. Бала шағасымен ағайындарға зияны тиеді-ау деген қауіптенген елдің уайымы су сепкендей басылып келер күні ақ жауып арулап соңғы сапарға шығарып салдық. Ол кісіні жууға қатысқандар да ауырмай сыздамай көп халықтың ішінде өз шаруаларымен айналасып ұзақ өмір сүрді.

***

Біздің ел Шығыстан Батысқа қарай созылып жатқан, асыққанға асу бермейтін атақты Қаратаудың бір беткейлі мекені дейді. Осы Қаратаудың ел Оңтүстігін Күнгей десе, Солтүстігін Теріскей деп атайды. Көшіп қонып мал жайылымын ауыстырып отыратын күз айы басталысымен таудан үдере көшіп құмға барып, әркім өзінің қыстайтын қыстауына барып көш басын бірақ іркіді. Құм жерінің жарытылысы да қызық. Бір қыраттан асып түссең көлемі бірнеше гектар келетін қазан шұңқырларға тап боласыз. Шұңқырға салт атпен зорға түссең, сол қазан шұңқырдың екінші жағына мінген атың танаулап зорға шығады. Қырқа басына шығып қарасаң дәл жаңағыдай қазан шұңқырлар бірінен соң бірі кездесе береді. Бұл жерде халықтың негізгі ұстап тұтынатын малдары қой, ешкі, мен түйе болатын. Әрине, жүздеп, мыңдап жылқы ұстамаса да өздерінің шама-шарқына қарай жылқы да ұстайды. Үдере көшіп келген ел. Осындай қазан шұңқырлардың түйелерін шөгеріп қыстаудың қамына кірісіп, қысқы қора соққанымызда қызық. Өткен жылдардан қалған көңдерді қаудан қауданғы ойып, алады да тастан соққан қора сияқты. Мал тұратын жерді биіктігі метр-метр жарым етіп айнала қалап шығады. Күн суытқан кезде көңінің астын паналап жылы жерге тығылып жатқан жыландар адамдардың қолын шағып жарым ететін кездер де болады.

Ермахан МОЛДАБЕКҰЛЫ.
16 қазан 1996 жыл.

Сыбайлас жемқорлыққа жол жоқ!

Қазіргі кезде сыбайлас жемқорлық әлемнің кез келген елінде оның саяси дамуына байланысты, оның ішінде Қазақстанда да, әлеуметтік құбылыс ретінде өмірін жалғастырып келеді, ол тек ауқымдылығымен ғана ерекшеленеді. Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік-экономикалық даму үдерісін, нарықтық экономиканың құрылуын, инвестициялар тарту процесін тежейді. Демократиялық мемлекеттің саяси және қоғамдық институттарына кері әсерін тигізеді, елдің болашақ дамуына елеулі қауіп төндіреді. Қазақстанның мемлекеттік саясатының негізгі басымдықтарының бірі сыбайлас жемқорлықпен күрес болып табылады. Сыбайлас жемқорлық әрекеттері бойынша тиісті шара қолданудың негізі – ол азаматтардың арыз-шағымы. Мемлекетіміздің әрбір азаматы Қазақстан Республикасының Конституциясын және заңдарын сақтауға, басқа адамдардың құқықтарын, бостандықтарын, абыройы мен қадір-қасиетін құрметтеуге міндетті. Осы орайда 2021 жылы ауыл округінде «Сыбайлас жемқорлықсыз қоғам», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру», «Қоғамда жемқорлыққа төзбеушілік және парасаттылық мәдениетін қалыптастыру» тақырыптарында белсенді жастармен құқықтық оқытулар, кездесулер ұйымдастырылып өткізілді. Жалпы бұл қоғамдық дертпен күресу тек үкіметтің ғана жауапкершілігі емес қалың бұқараның да азаматтық міндеті екенін түсінгеніміз абзал. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алып, қоғамға таралу жолдарын кесіп, оның ұлғаюына жол бермеуіміз керек. Жұмыла көтерген жүк жеңіл демекші аталған дертке қоғам болып атсалысып, қарсы жұмылуымыз қажет.

**Н.ЗЕЙНУЛЛА,
«Созақ ауданының Созақ ауылдық округі әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің бас маман заңгері.**

Сенім телефоны

«Созақ ауданының Созақ ауылдық округі әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі Қазақстан Республикасы Президентінің 2015 жылғы 29 желтоқсандағы №153 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексіне сәйкес мемлекеттік қызмет этикасы мен «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заң талаптарын бұзған «Созақ ауданының, Созақ ауылдық округі әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесінің қызметкерлері жөнінде +7(72546) 3-15-36 сенім телефонына хабарласуға болатындығын ескертеді.

«Созақ ауданының Созақ ауылдық округі әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі.

ХАБАРЛАНДЫРУ

Созақ аудандық мәслихаты Қазақстан Республикасының «Қоғамдық кеңестер туралы» Заңына және «Қоғамдық кеңес туралы үлгілік ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ақпарат және қоғамдық даму министрінің 2021 жылғы 23 ақпандағы №69 бұйрығына сәйкес жергілікті деңгейдегі қоғамдық кеңесті қалыптастыру жөніндегі жұмыс тобының (бұдан әрі – жұмыс тобы) мүшелерін сайлау туралы конкурс өткізеді.

Ескерту:
Созақ ауданының Қоғамдық кеңесін қалыптастыру жөніндегі жұмыс тобының құрамында мемлекеттік органдардан, азаматтық қоғамнан (коммерциялық емес ұйымдардан, азаматтардан) өкілдік етудің сандық құрамы 7 (жеті) мүше болып айқындалған.

Конкурсқа қатысуға ниет білдірген азаматтар, коммерциялық емес ұйымдардың өкілдері белгіленген мерзімде мынадай құжаттарды ұсынады:

1) 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтініш;
2) жұмыс тобының мүшесіне кандидатура (болған жағдайда) ұсыну туралы коммерциялық емес ұйымның жазбаша ұсынысы;
3) Қазақстан Республикасы азаматының жеке куәлігінің көшірмесі.

Ашықтықты және объективтілікті қамтамасыз ету үшін жұмыс тобының отырысына коммерциялық емес ұйымдардың және бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері қатарынан байқаушылар қатыса алады. Қоғамдық кеңесті құру жөніндегі жұмыс тобының мүшелерін іріктеу бойынша конкурсқа байқаушы болуға ниет білдірген адам 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша байқаушы ретінде қатысу үшін өтінішті аудандық мәслихат аппаратына ұсынады немесе электрондық поштаға жолдайды.

Мемлекеттік органдар, коммерциялық емес ұйымдардың өкілдері мен азаматтардың жұмыс тобына кандидатуралар бойынша және байқаушы болуға ниет білдірген азаматтардың ұсыныстарын қабылдау, хабарландыру жарияланғаннан күннен бастап күнтізбелік бес күн ішінде күнделікті 9.00 мен 19.00 сағат аралығы (жұмыс күндері). Түскі үзіліс 13.00 мен 15.00 сағат аралығы.

Созақ аудандық мәслихатының аппаратының мекен-жайы: Шолақорған ауылы, Жібек жолы көшесі 16, Созақ аудандық мәслихат аппараты, электрондық пошта maslihat_sozak@mail.ru құжаттарды қабылдауға жауапты Тасқынов Нағашбек Әділбекұлы, телефон 4-25-65.

Созақ аудандық мәслихат аппараты.

1 қосымша
Нысан

Кімге _____
(республикалық деңгейдегі мемлекеттік органның және (немесе) жергілікті деңгейлердегі өкілетті органның атауы)

тұратын
(елді мекен, көше, үй, пәтер)
кімнен _____

(өтініш берушінің А.Ә.Т., жеке куәлік № _____, берілді (қашан, кім)

Өтініш

Қоғамдық кеңесті қалыптастыру жөніндегі жұмыс тобының құрамына енгізу үшін өз кандидатурамды ұсынамын.

Мен осы өтініш арқылы «Қоғамдық кеңестер туралы» 2015 жылғы 2 қарашадағы Қазақстан Республикасы 3 ережелерімен танысқанымды растаймын және оның талаптарын сақтауға міндеттенемін.

Мынадай құжаттарды қоса беремін:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

20__ ж. "___" _____ өтініш берушінің қолы _____

***

2-қосымша
Нысан

Кімге _____
(республикалық деңгейдегі мемлекеттік органның және (немесе) жергілікті өкілетті органның атауы)

тұратын (елді мекен, көше, үй, пәтер) кімнен _____

(өтініш берушінің А.Ә.Т., жеке куәлік № _____, берілді (қашан, кім)

Өтініш

Қоғамдық кеңесті қалыптастыру жөніндегі жұмыс тобының мүшелерін іріктеу бойынша конкурсқа байқаушы ретінде енгізу үшін өз кандидатурамды ұсынамын.

Мынадай құжаттар қоса беріледі:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

20__ ж. "___" _____ өтініш берушінің қолы _____

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Согласно Закона Республики Казахстан «Об общественных советах» и Приказа Министерства информации и общественного развития Республики Казахстан от 26 февраля 2021 года №69 «Об утверждении Типового положения об общественном совете» аппарат Созақского районного маслихата проводит конкурс по кандидатурам в рабочую группу для формирования Общественного совета на местном уровне.

Примечание:

Численный состав представительства от государственного органа, гражданского общества (некоммерческих организаций и граждан) в рабочей группе по формированию общественного совета Созақского района определен и составляет 7 (семь) членов.

Каждая некоммерческая организация и каждый гражданин, направивший свои предложения, могут предлагать не более одного кандидата.

Граждане, представители некоммерческих организаций, желающие принять участие в конкурсе, подают в установленные сроки следующие документы:

- 1) заявление по форме согласно приложению 1;
- 2) письменное предложение некоммерческой организации о выдвижении кандидатуры (при наличии) в члены рабочей группы;
- 3) копию удостоверения личности гражданина Республики Казахстан.

Для обеспечения прозрачности и объективности на заседании рабочей группы могут присутствовать наблюдатели из числа представителей некоммерческих организаций и средств массовой информации.

Для присутствия на заседании рабочей группы в качестве наблюдателя лицо, изъявившее желание быть наблюдателем, предоставляет в аппарат районного маслихата либо отправляет на электронную почту заявление для участия в качестве наблюдателя на конкурс по отбору членов рабочей группы по формированию Общественного совета, по форме согласно приложению 2.

Прием предложений по кандидатурам в рабочую группу от представителей государственных органов, некоммерческих организаций и граждан, а также изъявившим желание быть наблюдателем проводится в срок пяти календарных дней после даты опубликования объявления о конкурсе ежедневно с 9.00 до 19.00 часов (рабочие дни). Обеденный перерыв с 13.00 до 15.00 часов.

Адрес аппарата маслихата Созақского района: село Шолақорған, ул. Жібек жолы 16, электронная почта m, ответственный за прием документов Н.Тасқынов, телефон 4-25-65.

Аппарат Созақского районного маслихата.

Приложение 1
Форма

Кому _____
(наименование государственного органа на Республиканском уровне или наименование местного представительного органа)

от _____

(Ф.И.О. заявителя, удостоверение личности № _____, выдано (когда, кем)

проживающего (ей): _____

(населенный пункт, улица, дом, квартира)

Заявление

Выдвигаю свою кандидатуру для включения в состав Рабочей группы по формированию Общественного совета

Настоящим заявлением подтверждаю, что я ознакомлен с положениями 3 Республики Казахстан от 2 ноября 2015 года «Об общественных советах» и обязуюсь соблюдать его требования.

Прилагаю следующие документы:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

"___" _____ 20__ г. Подпись заявителя _____

***

Приложение 2
Форма

Кому _____
(наименование государственного органа на Республиканском уровне или наименование местного представительного органа)

от _____

(Ф.И.О. заявителя, удостоверение личности № _____, выдано (когда, кем)

проживающего (ей): _____

(населенный пункт, улица, дом, квартира)

Заявление

Подую свою кандидатуру для включения в качестве наблюдателя на конкурс по отбору членов рабочей группы по формированию Общественного совета.

Прилагаю следующие документы:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

"___" _____ 20__ г. Подпись заявителя _____

Сарып ауруынан қалай сақтануға болады?

Сарып (бруцеллез) ауруы адамдардың сарып ауруымен сырқаттануы көктем, жаз айларында күрт өседі. Бұл малдың төлдейтін кезеңіне байланысты. Ауру малды төлдету кезінде, қойдың жүнін қырқып, одан өнім алу, сондай-ақ ет, сүт өнімдерін дайындау кезінде жұғады. Сүт зауыттарында да ауруды жұқтырып алуыңыз әбден мүмкін. Ол адамға қайнамаған сүт, қаймақ арқылы да жұға алады. Мал қораларын тазалау кезінде ауадағы шаң-тозаң арқылы да жұғады. Осы жұғу жолдарының ішіндегі ең қауіптісі – мал төлдету кезінде малдың шуы,

қағанақ суы арқылы жұғуы.

Сарып ауруының қоздырғышы сүт құрамында қалыпты температурада 10 – 18 күн, қымыз бен шұбатта – 3, жаңа сойылған етте – 47, тоған-суаттарда 90 күнге дейін сақталады. Ол жүн мен теріде – 1,5 – 4 айға, ағын суда – 6 – 12 күнге, топырақ пен қида, тезекте 3 айдан 4,5 айға дейін қуатын жоймайды. Сүтте 55 градусқа дейінгі аралықта 10-15 минуттан кейін, ал қайнатқан кезде бір сәтте жойылады.

Сарыптың алғашқы клиникалық белгілері:

Кешке қарай дене қызуы көтеріледі, денені тер басады, әлсіздік пайда болады. Негізінен буындар ауырып, бұлшық еттер мен жүйке жүйелері зақымданады. Жыныс мүшелеріне әсер еткен жағдайда ерлерде орхитке, әйелдерде түсік тастауға, жатырдың қабынуына, мастит ауруларына әкеліп соқтырады. Ал балалар

мен жасөспірімдерді белсіздік ауруымен зақымдауы мүмкін. Дәр кезінде қаралмаған немесе дәрігерге кеш келген жағдайда бруцеллез асқынып, мүгедектікке әкеліп соқтырады.

Бұл дерттен сақтану жолдары:

Ең алдымен ауру малдың көзін тез арада жою қажет. Малды төлдету кезінде сақтық үшін арнайы қолғап, аяқ киім киген дұрыс, қолды сабынмен екі қайтара жуып, залалсыздандыру керек. Сонымен қатар сапалы өңдеуден өткен ет, сүт өнімдерін тұтыну қажет. Ауладағы малдың арасында түсік тастау, өлі туу жағдайын дереу мал дәрігеріне хабарлау керек. Әр отбасы мал дәрігерімен тығыз байланыста болғаны абзал.

Қ.АҚҚУЛИЕВ,

Созақ аудандық СЭБ басқармасының эпидемиологиялық қадағалау және бақылау бөлімінің басшысы.

**Ағаш ек, гүл ек,
туған жерді
түлет!**

Сексеуіл-елдің байлығы

Көктем келген сайын сексеуіл көшеттерін отырғызуды жапай қолға аламыз. Осынау табиғат байлығының өсуі мен айналаға көрік беріп жайқалуы әрбір аудан тұрғындарына маңызды. Таза экология, таза ауа, құмның тұрақтылығы, жасыл белдеулі аймаққа айналып, ондағы жан-жануарларымыздың еркін жүруі ертеңгі ұрпағымыз үшін аманат. Өрттің қауіпті маусымы басталмас бұрын тау бөктеріне жапсарлас орналасқан ауыл тұрғындары арасында жиналыс өткізіледі. Ол жиында ауыл тұрғындарына өрттің зияны мен қауіпсіздігін сақтау туралы; отты тек қана арнайы жерде жағуға, пайдаланғаннан кейін сумен немесе топырақпен сөндіру қажеттігі туралы және т.б. қауіпсіздік ережелері туралы түсіндірме жұмыстары жүргізу тұрақты жүзеге асырылып келеді.

Сіз бен біз өзіміз өмір сүріп отырған қоршаған ортаға өлеңгенше қарыздармыз. Айналамыздағы орман тоғай, аң-құс, саялы сексеуіл өсімдігі қашанда жер анамыздың сәнін беріп тұрады. Десекте, адамдар тарапынан жіберіліп отырған олқылықтар ашкөзден жер байлығы сексеуілді есепсіз сындыру, аң-құсты атып құрту, өрт тудыру сынды табиғат байлықтарының өртке орануы адам қолынан жасалып отырған қылмыс демеске лажымыз жоқ. Кенеттен болған өрт аң-құсты қыру, сексеуіл, қарабарқын сынды табиғат байлықтары болашағымызға жасалған қиянатымыз. Мұның артында экологиялық проблемалардың тұрғаны барлығымызға белгілі. Жер планетасының ғасырлар бойы барлық жануарлар дүниесі адамзат баласы үшін тіршілік негізі –таза ауа екені баршамамызға белгілі. Ол тек өсімдіктер дүниесінен бөлініп шығатын оттегі. Ал табиғаттың өзі берген орман, оттегінің көзі екені де рас. Ендеше ауданымыздағы мол байлық орманды жерлерді сақтап, ондағы өсіп-өніп отырған аңдардың қадір-қасиетіне жету сіз бен біздің борышымыз. Бүкіл аудан тұрғындары қоршаған ортаның экологиялық тазалығына, орманды жерлердің өсіп, өніуіне қарсы қауіпсіздік шараларын сақтасақ, аң-құстарды аялап ұстасақ, табиғатқа бір мезгіл көңіл бөлсек, ағаш шыбықтарын отырғызсақ, өзіміздің Жер-Анамыздың алдындағы үлкен парызымыз орындалғаны болар еді.

Бақтыбек ҚОЖАҚОВ,
аудандық орман шаруашылығының күзетші-қорықшысы.

«Еңбек етсең, ерінбей...»

Күнделікті өмірде адамға ауа қандай қажет болса, азық-түлік те сондай керек. Пенде мұнсыз тіршілік ете алмайды. Ол бәсенеден белгілі жәй. Ниет етсек азық-түліктің қорын жасақтау – өз қолымыздағы іс. «Еңбек етсең ерінбей, тояды қарның тіленбей» дегенді дана халқымыз бекер айтпаса керек. Шаруасын дөңгелеткен еңбек адамы ешқашан азық-түліктен тапшылық көрген емес. Әңгімені бұлай бастауымыз себепі: бұрынғы кездегідей емес адамдар қазір жалқауланып бара жатқан сияқты көрінеді. Ілгеріде ауыл тұрғындары үйіргелік жерлерін тиімді пайдаланып, бау-бақша өнімдерін жеміс-жидектерін үйінің алдынан жинап алатын.

Бала кезіміздегі дәмі тіл үйретін қауындардың әдемі иісі әлі күнге дейін есімізде. Тәттілігі сонша олар тілді ойып жіберетін. Қазір қауын егетін кісілер аз. Құмкент ауылының төңірегі құмшауытты болып келеді. Сондықтан болар сол жерлерге егілген қауын-қарбыздар бітік шығатын. Кезінде кеңшар, ұжымшарлар гектер-гектар етіп бау-бақша, көкөністер, қауын-қарбыз, жүгері, бидай дақылдарын өсіретін. Қасиетті Жылыбұлақтың суы әлгі егіс алқаптарына жетіп жататын. Қауын демекші одан алынған өнімдер: қауын құрт, қауын ішек, қауын қақ жеңсік ас ретінде үлкен сұранысқа ие-тін. Бұлар ас мәзірінде болған кезде қант, конфет дегеніңіз қажет те болмай қалатын.

Қазіргі күндері баспалдақ қауын, торлама қауын, сары ала қауындар бар-ау. Бірақ бұрынғыдай дәмді қауын-қарбыз аз кездеседі.

Құмкент ауылының тұрғыны, Созақ ауданының Құрметті азаматы, еңбек ардагері Асаубай Бәкіров айтады:

«Кезінде ұжымшарда звено жетекшісі болып еңбек еттім. Бірнеше гектарға жүгері егетінбіз. Үнемі жоғары көрсеткішке қол жеткізіп, меже биігінен көрініп жүрдім. Нәтижелі жұмысымыздың арқасында талай мәрте марапатқа да ие болдым. Құрметке бөлендім.

Сол кездерде отбасыма, ауылдас-тарыма нәпақа болсын деп қауын-қарбыз, бақша өнімдерін өзіміз өндіретінбіз. Ұжымшардағы шаруалар да арнайы жер алып, қауын-қарбыз егетін.

Расында да Құмкент ауылының жері қауын-қарбыз егуге қолайлы. Жері құмшауытты болып келеді. Тек суы жақсы болса болды. Десе де судан тапшылық көрмеуі керек.

Сол уақытта ауыл тұрғындары да үйіргелік жерлеріне қауын-қарбыз егіп, қарық болып жататын. Табиғи өнімдердің дәмі тіл үйретін.

Жаз мезгілінде ауылымызға қонақ келсе, өз қолымызбен егілген қауын-қарбызымызды оларға құрметпен ұсынатынбыз.

Қатты пісіп кеткен қауындардан әйел кісілер қауын құрт, қауын ішек, тосап қайнататын. Бұл өнімдерге де сұраныс жоғары болатын. Әрине қауын-қарбыз егу оңай шаруа емес. Оны баптап өсіру керек. Уақытлы шабу, арам шөптен тазарту, мезгіл-мезгіл суару-ерен еңбекті талап етеді. Түрлі өсімдік ауруларынан сақтау да қажет.

Еткен еңбек, атқарылған бейнет сонда ғана өз нәтижесін береді.

Кезіндегі тәп-тәтті қауындар әбден піскен кезде қақ-қақ айырылып кететін. Әрине мұның бәрі тынымсыз жұмыстардың арқасында жүзеге асатын, деді қарт диқан.

Зейнеткер-ұстаз Төрегелді Жүнісбеков: «Иә кезінде ауылдастырымыз қауын-қарбызды көп егетін. Талай арбамен осы өнім түрлерін егіс алқабынан тасығанымыз әлі есімде. Ерте көктемнен бастап еңбеккерлер қауын егетін жерді дайындайтын. Тың жерлерге көң сеуіп, қопсытып, тыңайтатын.

Қауын пісік кезінде алынған өнімге ел қарық болып қалатын, дейді.

Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етуде қауын-қарбыз, бақша өнімдерін молайтудың да маңызы зор. Дегенмен де ауылшаруашылығының суармалы жерлерінің құнарлылығы мен мелоративтік жағдайының ойдағыдай болуы маңызды. Демек, топырақ

құнарлылығын арттыру, сақтау, қалпына келтіру және мелоративтік жағдайын жақсартуға аса мән берген дұрыс.

Мамандардың айтуынша, жердің құнарлылығы төмендеген сайын, оның беретін өнімі азая береді дейді. Сондықтан топырақтың құнарлылығын арттыру керек екендігін алға тартады. Өйткені бұрынғыдай емес жердің құнарлылығы төмендеген. Соның әсерінен көл –көсір өнім алу қиын. Ол үшін: «Баптай білсең, жер жомарт» демекші алдымен диқан-дар сол егіс егілетін жерлерін талапқа сай құнарландырып алуы қажет.

Ерінбей еңбек еткен адамға табыстың тай қазанын тасыту-қиын шаруа емес. Әрине, өзіміз өндірген өнімдердің дәмі де, сапалылығы да өзгеше болары анық.

Көп болып осы игі шаруаны қолға алып, жермен жұмыс жасасақ өз азық-түлігімізді өзіміз қамтамасыз етуге қосылған мол үлес болар еді.

Құмкент ауылында суармалы жерлерге жүгері, жоңышқа, бидай егіп одан жақсы өнім алып жүрген шаруа қожалық иелері аз емес. Енді олар бау-бақша, қауын-қарбыз өнімдерін өсіруді де қолға алып жұмыс жүргізсе, табиғи, таза өнім қорын молайтуға сеп болар еді.

Алдымызда қыстың бір-ақ айы қалды. Одан кейін көгілдір көктем де есік қағып келері анық. Осы бастан дайындық шараларын жасап, жерді баптап, құнарлылығын арттыру шаруаларын атқара берсе, артықтық етпейді ғой деп ойлаймын.

Сәрсенбек ТЕҢІЗБАЕВ.

Жеке және заңды тұлғалар назарына!

ҚР АШМ ВБжҚК Созақ аудандық аумақтық инспекциясы 2022 жылдың 1 ақпан мен 31 мамыр аралығында АЖБ деректер базасына тіркелмеген ауыл шаруашылығы жануарларын тіркеу (заңдастыру) үшін «Жасыл дәліз-3» ашылатындығын хабарлайды.

Дерекқорға енгізу үшін ауыл шаруашылығы жануарларының туған күнінің ауқымы 01.01.2020-01.01.2022 жылдар аралығында болады.

Ауыл шаруашылығы жануарларын АЖБ деректер базасында тіркеу кезінде «Шаруашылық бойынша есепке алу кітабы» бөлімін, шаруашылық бойынша есепке алу кітабының сканерленген файлын қоса толтырылады.

Сонымен қатар, «Жасыл дәліз-3» шеңберінде АЖБ дерекқорында ауыл шаруашылығы жануарларын тіркеу кезінде енгізілген деректер кейіннен деректерді түзетуге (өзгертуге) жатпайтынын хабарлаймыз.

«ҚР АШМ ВБжҚК Созақ аудандық аумақтық инспекциясы».

Сенімгерлік басқарушы:

"Agro-sozak" ЖШС

Меншік иесі-

"Созақ үні" газеті редакциясы"
жауапкершілігі шектеулі
серіктестігі

Директор:

**Абилпаттаев Ержан
БАКЫТЖАНОВИЧ**

Бас редактор:
**Теңізбаев Сәрсенбек
САЙЛАУБЕКҰЛЫ**

Жауапты хатшы:
Мақсат Қарғабай
Редакция құрамы-

Аға тілші-
Нұржамал МАЙУСОВА
Тілшілер-
Данияр БЕКОВ
Нұрсұлтан ШЕРТАЕВ
Біржан ЖАНДӘУЛЕТОВ
Дизайнер-
Асхан БАҚТЫБАЕВ
Терішші-
Бағила АЯЗБАЕВА

Қолжазбалар өңделеді, қайтарылмайды және оларға пікір жазылмайды. Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына және өздері әкелген суреттің сапасына жауап бермейді. Кей суреттер интернеттен алынады.

Компьютерлік бетпен өкі жарым беттен (250 жол) асқан материалдар қабылданады.

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Коммуникациялар Министрлігі Ақпарат комитетінде 2018 жылдың 6 қаңтар күні Астана қаласында тіркеліп, мерзімді баспасөз басылымын, ақпарат агенттігін және желілік басылымды есепке қою, қайта есепке қою туралы №17391-Г куәлігі берілген.

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, беттелді. «Ар-принт» баспаханасында басылды. Шымкент қаласы, Ж.Ташенов көшесі, №24.

Таралу аумағы: Қазақстан Республикасы

Газет А-3 көлем форматта аптасына 2 рет шығады
Индекс 64450

Редакцияның мекен-жайы: 161000, Шолаққорған ауылы, С.Қожанов көшесі, Байланыс телефондары 4-15-30 (факс), 4-25-19, 4-28-97

А-ақысы төленген

тапсырыс №
таралымы -
3900 дана

Кезекші редактор:

М.Қарғабай.